

2020 ಹೊಸವರ್ಷ ಕಾಲಿಟ್ಟ ಮೊದಲ ದಿನವೇ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದ ಘಾಟಿ ಜಾತ್ರೆ ಆರಂಭವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ರಜೆಗಂದು ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ಊರಿಗೆ ಹೋದ ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇನ್ನೆರಡು ದಿನ ತಡವಾಗಿ ವಾಪಸು ಬರಲು ಒಳ್ಳೆಯ ನೆಪ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದನಗಳ ಜಾತ್ರೆ ಏನೆಂದು ತೋರಿಸಲು ಇದು ಸಕಾಲ. ಜೊತೆಗೊಂಡಿದ್ದು ಖರೀದಿ ಸಂಭ್ರಮ.

ಘಾಟಿಯತ್ತ ಕೈತೋರುವ ಎಲ್ಲ ದಾರಿಗಳಲ್ಲೂ ಮಂಜಾವಿನ ಚುಮುಚುಮು ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುಸುಕು ಹೊದ್ದು ದನಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ರೈತರನ್ನು ನೋಡುವ ಚಂದವೇ ಚಂದ.

ಹೊಸ ವರ್ಷ ಕಾಲಿಟ್ಟೆಂದರೆ ಅದು ಜಾತ್ರೆಗಳ ಸ್ವಾಗತ ಕಾಲ. ಜಾತ್ರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜನ, ಜನಪದ, ಜನಜೀವನ, ಜನಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಪೂರ್ಣ. ಸಮಾಜವೂ ಅಪೂರ್ಣ. ಅಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣತೆಯೆಡೆಗೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ಜಾತ್ರೆಗಳು ನಡೆಯಲೇಬೇಕು. ಇದು ಜಾತ್ರೆ ಕುರಿತ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮಾತು. ಅದರಾಚೆಗಿನ ಪಲ್ಲಟಗಳು ಮತ್ತು ಮೌನವನ್ನೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಜಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ತಡೆ ಒಡ್ಡುವವರು ಯಾರು? ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಜಾತ್ರೆಗಳು ಬೇಕು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಂದರೆ? ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ವರ್ಗದವರಿಗೂ. ಹೀಗಾಗಿ ಜಾತ್ರೆ ಬಹುನೆಲೆಗಳಿಂದ ಏಳುವ ಬಹುರೂಪಿ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1500 ಜಾತ್ರೆಗಳು ನಡೆಯುವುದಂತೆ.

ಜಾತ್ರೆ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದೊಂದು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ, ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಆಚರಣೆ. ಜಾತ್ರೆ, ಪರಿಷೆ, ರಥೋತ್ಸವ, ತೇರು, ಬುಡಿ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳುಳ್ಳ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ಬಹುತೇಕ

ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಹಲವು. 'ದೇವನೊಬ್ಬ, ನಾಮ ಹಲವು' ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೆ. ವರ್ಷಾರಂಭದಿಂದ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರಿನ ಪ್ರತಿ ಹಾಳೆಯಲ್ಲೂ ಜಾತ್ರೆಗಳಿದ್ದೇ ಜಾತ್ರೆ! ಘಾಟಿ ಜಾತ್ರೆಯೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭ. ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ಜಾತ್ರೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯ! ಇದು ನಾವೆಂದುಕೊಂಡಿರುವ ಕೊನೆಮೊದಲಷ್ಟೇ. ಜಾತ್ರೆ ಅನಾದಿ, ಅನಂತ.

ಊರಿಗೊಂದು, ಕೇರಿಗೊಂದು ಜಾತ್ರೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಊರು ಕೇರಿ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲವಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆ ನೋಡಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅರಸೀಕೆರೆಯ ಒಂದು ಕೇರಿಯಲ್ಲಷ್ಟೇ ದುರ್ಗಮ್ಮ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಕರಗ ಉತ್ಸವ ನಡೆದರೆ, ಕೋಲಾರ ನಗರದ ಹಲವು ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರಗ ಉತ್ಸವಗಳೇ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಊರೆಂದರೆ ಒಂದಲ್ಲ, ಊರೊಳಗೆ ಹಲವು ಊರುಗಳು. ಹಲವು ಜಾತ್ರೆಗಳು.

ಬಹುತೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದೇ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುವುದಾದರೂ ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಿಕಾಂಬ ಜಾತ್ರೆ ಪ್ರತಿ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುವುದು ವಿಶೇಷ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯುವ ಹಾಸನದ ಹಾಸನಾಂಬೆ ಗುಡಿಯ ಜಾತ್ರೆ, ಮಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಜಾತ್ರೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ 12 ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮಹಾಮಸ್ತಾಭಿಷೇಕವು ಮಹಾ ಜಾತ್ರೆಯೇ ಸರಿ.

ಕೊಪ್ಪಳದ ಇಂದರಗಿಯ ದುರುಗಮ್ಮನ ಪೂಜಾರಿ ನಾಯಕ ಜನಾಂಗದವರು ಐದು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕೋಣ ಕಡಿದು, ಬೆಂಕಿ ಕೊಂಡ ಹಾಯುವ ಜಾತ್ರೆಯೂ

ಚಿತ್ರ: ಎಂ.ಎಂ. ಸೋಮಶೇಖರಯ್ಯ

ಕೊಟ್ಟೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕೊಟ್ಟೂರೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ ರಥೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಚಿತ್ರ: ಜಿ. ಕರಿಬಸವರಾಜು

